

קובץ

האור לחיים

שנה רביעית

מאמרים ושיחות

מזן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת תצוה תשפ"א
פורים

הפטרת השבוע לבני ירושלים: "פקדתי את אשר עשה עמלק" (כהפטרת פרשת זכור)

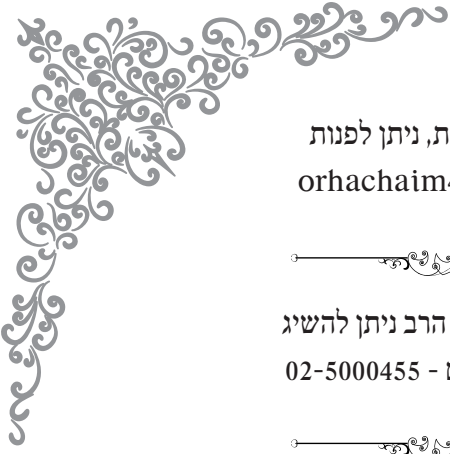
זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
18:51	18:11	17:20*	י-ם
18:48	18:09	17:17	ת"א
18:48	18:09	17:17	חיפה
18:50	18:11	17:19	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 17:00

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת תצוה תשפ"א - פורים

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרי"ך" - חומש שמות

- 1 הלקח הנלמד מהמנורה
פניני אור החיים הקדוש:
- 5 אור חוזר
פרשה למעשה:
- 6 כי נר מצווה ותורה אור
- 7 עדות להשראת השכינה בימינו
- 9 ראו פלוני שלמד תורה - כמה נאים ויפים מעשיו
ביאור מגילת אסתר
- 10 ביאור מגילת אסתר

הלקח הנלמד מהמנורה

משל למה הדבר דומה?

במדינה מסוימת היה אחראי ראשי, הממונה על יצור החשמל.

כל אזרח שהיה מעוניין באספקת חשמל, הוצרך לפנות אליו ולפרט את בקשתו.

באחד הימים פנה אותו אחראי לאחד מאנשי הניקיון במפעל הגדול של חברת החשמל, וביקש ממנו להדליק את התאורה הקטנה שבפינת החדר.

תמה אותו עובד ניקיון: "אתה הוא זה שמספק את האור לכל המדינה, ואתה מבקש ממני להדליק עבורך נורה קטנה זו?"
איך הקב"ה, שהוא מקור כל האורות,

"וְאַתָּה תַצִּוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיהָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִיב לְמַאֲוֵר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" (שמות כו, כ).

כחלק מהכנת המשכן וכליו וצווי עבודותיו, מצוה ה' יתברך את עם ישראל להכין את השמן הדרוש להדלקת נר התמיד במנורת המשכן.

לכאורה, צווי זה תמוה: הקב"ה, אשר מלוא כל הארץ כבודו, יוצר הרים ובורא רוח, המאיר לעולם כולו מאורו האינסופי, המאיר

לארץ ולדרים עליה ברחמים - וכי יעלה על הדעת שיזדקק, ולו במקצת, לנר הקטן שידלק על ידי בני ישראל במשכן?

"מסר גדול טמון

בצווי זה - הקב"ה,

רוצה, שנלמד

ממעשיו, ונסתפק

במועט..."

וברא יש מאין את המאורות הגדולים
- אֶת הַמָּאֹר הַגָּדוֹל לְמַמְשָׁלֶת הַיּוֹם,
וְאֶת הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשָׁלֶת הַלַּיְלָה
וְאֶת הַפּוֹכְכָבִים (בראשית א, טז) - ועל ידם
מאיר לכל יצורי העולם, צריך שנדליק
לו מנורה עם שמן זית בבית המקדש?
איך יעלה על הדעת שה', אשר הוביל
את עם ישראל במדבר ארבעים שנה,
בלי שום מקור אור, ונתן להם את
עמוד הענן ועמוד האש כדי להאיר
לפניהם את הדרך ולחמם אותם -
צריך שבע פתילות שיאירו לפניו?
לכאורה, על פי המושגים שלנו, יש

בבקשה זו פחיתות מסוימת כלפיו
יתברך, חלילה וחס.
ותרה מזאת, כאשר בנה שלמה המלך
את בית המקדש נאמר: "וַיַּעַשׂ לְבַיִת
חֲלוּנֵי שְׁקָפִים אֲטוּמִים" (מלכים א ו, ד).
מה פירוש "שקופים אטומים"?
אם רוצים, שאור יחדור דרך החלון
פנימה, צריך לבנות אותו באופן שילך
ויתרחב כלפי פנים, כדי שיהיה מרחב
שדרכו יוכל האור לחדור פנימה.
שלמה המלך עשה ההפך - הוא בנה

הכנסת התורה - סגולה להציל מתגוף:
נתנו איש כפר נפשו לח' בפקד אתם ולא יהיה בהם נגה בפקד אתם:
זה יתנו כל העבר על הפקודים מחצית השקל בשקל קרן התורה, זה השקל מחצית השקל תתיקנה לח'

בא' באדר משמיעים על השקלים

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט או פונים אליכם להירתם ולחזק
את מפעל התורה של מוסדות אור החיים בהרמת קרן התורה,
בתרומתכם

זכר למחצית השקל

למוסדות אור החיים *תנה יותר נתתי'...*

26 **ש"ח**

המחמיר לתת 36 ש"ח

(שיעור הכסף המזוקק כולל המע"מ) תבוא עלינו ברכה

לפרטים ולתרומות: **02-5000455**

חנינא בני, וחנינא בני ד'ו (מספיק לו) בקב
חרובים מערב שבת לערב שבת."

העולם כולו אינו יכול לקבל לחם,
חלב, חמאה ובשר ללא זכותו של רבי
חנינא בן דוסא, אך הוא לעצמו מסתפק
בקב [כאלף ומאתים גרם!] של
חרובים בלבד למשך כל השבוע.

הנהגה זו של ה' יתברך ניכרת גם בצווי
עשיית המשכן -

שהרי לא יתכן שהוא יתברך, המושלם
בתכלית השילמות, יזדקק למעט
קרשים וליריעות עזים! - יכול היה
להוריד את המשכן מוכן ומושלם מן
השמים, עשוי כולו מאבנים טובות
ומרגליות, "מְקַדְשֵׁי ה' פּוֹנְנֵי יְדִיד" (שמות
טו, יז).

ואף על פי כן לא עשה זאת, אלא
הסתפק בעצים ובאבנים - כדי להורות
לדורות את מידת ההסתפקות
במועט.

דרך הנהגה זו צריך כל אחד ואחד
לאמץ לעצמו.

עלינו להעניק לסובבים אותנו בשפע

בבית המקדש חלונות צרים מבפנים,
ורחבים מבחוץ, וכל זאת כדי להודיע,
שבית המקדש אינו צריך אור מבחוץ,
אלא אור שכינתו יתברך יוצא משם
ומאיר את העולם כולו.

לאור זאת, מתחזקת השאלה: מדוע,
בכלל, צריך בבית המקדש את אור
המנורה!?

מסר גדול טמון בצווי זה - הקב"ה
רוצה שנלמד ממעשיו, ונסתפק
במועט.

הוא אומר לנו: בני, התבוננו במעשי
ולימדו ממני.

אני מקור כל האורות שבעולם, ואף
על פי כן, לעצמי אני מסתפק באור
קטן - שבע פתילות עם שמן זית.

לכל העולם אני מחלק את האורות
הגדולים: את השמש, הירח והכוכבים,
אך למישכני, למקום השראת שכינתי
- אני מסתפק במועט שמן זית.

בבחינת מה שאמרו רבותינו (תענית כד
ע"ב): "כל העולם כולו ניזון בשביל

והמהות הרוחנית הטמונה במשכן,
היא, "ושכנתי בתוכם" - בתוך כל אחד
ואחד מישראל - בתנאי שהפך את
עצמו לכלי קיבול ראוי להשראת
השכינה.

ובהרחבה, ואילו עבור עצמנו להסתפק
במועט.

להיות בעלי חסד ונתינה, ובזכות זו
לזכות להיות כלי הראוי להשראת
השכינה, שהרי התכלית הפנימית

**האור
לחיים**
מאגיסטרות
הד"ר חיים יואל טייטלבוים

ישנו ביקוש גובר
לקבל את החוכמות
בבתי כנסיות מדובים ברחבי הארץ
זו ההזדמנות שלכם
ליזכות בהפצת תורה!

ניתן להיות שותפים
בהצטרפות להוראת קבע
או בתרומה באמצעות כרטיס אשראי
לפרטים נוספים:
058-321-3565 | 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אור חוזר

ואמר למשה: "וְאַתָּה תִּצְוֶה", במקום: "וַיִּדְבֵר ה' אֶל מֹשֶׁה" וכיוצא בכך, כדי לומר שזהו ציווי של משה ולא של הקב"ה.

אכן, לא מן הראוי שהקב"ה יבקש מעם ישראל להדליק מאור קטן במשכן, ולכן משה רבנו עצמו צריך לצוות את עם ישראל בדבר הזה. "וְאַתָּה תִּצְוֶה" - זה ציווי שלך, "וַיִּקְחוּ אֱלֹהֶיךָ" - אליך יקחו ולא אלי, כביכול משה מבקש בעצמו את האור מעם ישראל, כדי לכבד את בית ה'. הוא יודע שהקב"ה אינו צריך, אבל מצווה על ישראל שיעשו זאת מצידם.

ומדוע רוצה הקב"ה שיצווה אותם? כיון שכאשר עם ישראל משתתפים בעשיית המנורה ומתמסרים לכך, הם בעצמם נעשים מוארים באור המנורה. אור המנורה הוא אור חוזר, כלומר: המדליק אותו מתברך בעצמו ומאיר את חייו, כפי שאומר הכתוב: "וַיִּבְרַקֵּהוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה" (דברים טו,

"וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֱלֹהֶיךָ שָׁמֶן זֵית זָהָב פֶּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד" (שמות כו, ב).

כותב ה"אור החיים" הקדוש:

"ואולי כי לצד שהדבר אינו מן המוסר לצוות ה' שידליקו נרות בבית ה' אשר ממנו תצא אורה, אשר על כן אמר למשה כי מצוה זו לא יאמרנה לישראל על פי ה' אלא הוא יצוה פירוש מפי עצמו שינהגו כבוד זה להביא שמן להדליק, ולזה אמר "ואתה", פירוש מלבד מה שצויתך, הוסף אתה לצוותם על זה. ודקדק לומר "תצוה" ולא 'תדבר', להצדיק דברינו אלה שיזדים הוא על הדבר, שאם אמר 'תדבר' יהיה הנשמע כי ידבר דברי ה' כסדר הרגיל לדבר, מבלי צורך הזירזו, ולזה לא אמר 'צו' שאז יהיה נשמע שיאמר כי ה' אמר אליו לצוות אלא "תצוה" פירוש מעצמך וגו'".

ה"אור החיים" הקדוש מבאר, שהקב"ה שינה מן הדרך הרגילה,

יה) - בכל מעשיך תשרה ברכה. שמי שישתתף בעשייתן יתברך בעצמו, ויאיר את חיו. ה' ציווה "ויקחו אליך" כדי להיטיב לישראל ולברכם.

פרשה למעשה

כי נר מצווה ותורה אור

דרך הדרש -

אנשים רבים בעולם מתאמצים מאוד בעבודתם ו"מכתתים" את עצמם. הם עובדים עד כלות הכוחות עד כדי "קריעה" ממש, וכל זאת עבור מה? - כדי לצבור מספיק כסף, שיאפשר להם ללכת בסוף השנה לבית מלון ולנוח.

אומרים לנו חז"ל, שדרך התורה היא - "כתית למאור ולא כתית למנחות" - את העמל והטורח צריך האדם

ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד (שמות כ, ב).

שמן הזית עבור המנורה נלקח רק מן הטיפה הראשונה שיצאה מכל זית וזית. מהטיפה השנייה ואילך היה השמן כשר עבור מנחות, אך לא עבור הדלקת המנורה.

דין זה נלמד מן הכתוב: "כתית למאור", שדרשוהו חז"ל (מנחות ה, ה): "כתית למאור ולא כתית למנחות". ניתן לבאר את דברי חז"ל אלו גם על

להשקיע בתורה שהיא אור, שנאמר: "כִּי נֵר מְצֻוֶה וְתוֹרָה אֹר" (משלי ו, כג), אבל לא עבור תענוגות והבלי העולם הזה!
 ישים אדם את עצמו "כתית למאור" - לתורה שנקראת אור, "ולא כתית למנחות" - לא יעמול ויטרח יתר על המידה כדי שבסופו של דבר יוכל לנוח.

עדות להשראת השכינה בימינו

חברותיה, וממנה היה מדליק, ובה היה מסיים".

הנר המערבי לא היה כבה בבוקר כמו יתר הנרות, הגם שנתנו בו את אותה כמות השמן, אלא היה ממשיך לדלוק כל היום, וממנו היה הכהן מדליק את הנרות למחרת. "כִּד הִקְמַח לֹא תִקְלָה וְצִפְחַת הַשָּׁמֶן לֹא תִחָסֵר" (מלכים א יז, יד).

דבר זה בא לבטא את השראת השכינה, את ברכת ה' שאינה מוגבלת בכמות ובזמן, אלא מוסיפה והולכת עוד ועוד, והרי זו עדות לכך שישיראל חביבים בעיני ה', ומשום כך הם זוכים

בְּאַהֲל מוֹעֵד מִחוּץ לְפָרְכַת אֲשֶׁר עַל הָעֵדוּת יֵעָרֵף אֹתוֹ אֶהְרֵן וּבְנָיו (שמות כו, כא).

יש להבין מדוע התורה מזכירה, ביחס למקומה של המנורה, את ארון העדות, שהיה בבית קודש הקודשים, ומציינת שהמנורה היתה "מחוץ לפרכת אשר על העדות"?

חז"ל (שבת כב ע"ב) למדו מהיקש זה, שכשם שהארון מבטא עדות "ארון העדות", כך גם המנורה היתה עדות: "עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל. מאי עדות? אמר רב: זו נר מערבי, שנותן בה שמן כמידת

צר ובמים לחץ, ובלבד שלא למוש מתוך האוהל - הם ה"נר המערבי" שממשיך לדלוק ואינו מפסיק, והם העדות לכך שיש השראת שכינה בישראל.

רבים מהם יכלו לבחור במשרה כזאת או אחרת, ממנה יכלו לחיות ביתר הרווחה... אולם חפצם העז לגדול בתורה, ולהיות "שתולים בבית ה'", גובר על הכל! והם ממשיכים, מתוך מאמץ כביר, בעוז ובתעצומות, ללמוד תורה, בלי הפסק - זהו ה"נר המערבי" של דורנו.

לברכתו ולהשראת שכינתו. וכך כתב רש"י: "וכל זמן שהיו ישראל חביבים - היה דולק כל היום, והינו עדותה".

ומה ביחס לזמננו?

בעוונותינו הרבים, אין לנו בית מקדש, ואין לנו מנורה. מה יכול, אפוא, להראות לכל באי עולם ששכינה שורה בישראל?

התורה! תלמידי החכמים! הם, שיושבים באוהלה של תורה, שנים על גבי שנים, יומם ולילה, ולומדים במלוא המרץ למרות כל קשיי הפרנסה, ומעדיפים להסתפק בלחם

אתת מתנות לאביונים

בתיאור רב!

בכל שנה, בעיצומו של יום הפורים,

מוסדות "אור החיים" מחלקים

מעות "מתנות לאביונים"

למשפחות נזקקות ולאברכים עמלי תורה

התקשרו עוד היום, ותזכו גם אתם

לקיים מצווה זו בהידור רב!

ניתן לצאת ידי חובה גם לפרושים וגם למוקפים

02-5000455

ראו פלוני שלמד תורה - כמה נאים ויפים מעשיו

מתורה, אך למרות זאת הוא אציל ובעל מידות טובות, ונימוסיו מושלמים. לעומת זאת, קיימים בני תורה, שאינם נוהגים בדרך ארץ ובגינונים ראויים.

הסיבה לכך היא, שכאשר אדם רחוק מתורה, היצר הרע אינו מונע ממנו להאיר פנים לסובביו, כדי שאנשים יסברו, כי גם אדם שאינו לומד תורה יכול להיות מתקון בהליכותיו. לעומת זאת, כאשר אדם עמל בתורה, היצר הרע נדבק בו ומנסה בכל כוחו לעקם חלילה את מידותיו, כדי שהרואים יאמרו: "ראו פלוני זה שלמד תורה, כמה מכוערים מעשיו, כמה מקולקלין דרכיו!"

על כן, מוטל על כל בן תורה להשיב מלחמה כנגד עצת היצר הרע, ולנהוג כלפי הבריות בדרך ארץ ובמאור פנים, כדי שהכל ימשכו אחר התורה ויהללו את לומדיה!

וְנִתְּתָה אֹתוֹ לְפָנַי הַפְּרָכֶת אֲשֶׁר עַל אֶרֶץ הָעֵדֻת לְפָנַי הַכְּפָרֶת (שמות ל, ו).

שמעתי רעיון נאה מרבי שמואל מונטג שליט"א, רב הקהילה האשכנזית בנתיבות:

המזבח היה ממוקם ומכוון בדיוק כנגד הארון שבו היו מונחים לוחות הברית. המזבח מסמל את המידות הטובות, ואילו הארון הוא סמל לתורה. מכך ניתן ללמוד כי התורה והמידות מחויבות להיות שוות וכרוכות יחדיו, אדם, שיש בו תורה, מחויב להיות גם בעל מידות טובות, כדי שמכריו יאמרו: "ראו פלוני שלמד תורה - כמה נאים ויפים מעשיו, כמה מתקנים דרכיו". ואם, יש באדם תורה, אך מידותיו מקולקלות, מחלל הוא שם שמים במעשיו.

רבי בן ציון מוצפי שליט"א אמר פעם, כי לפעמים נתקלים אנו באדם רחוק

ביאור מגילת אסתר

רבותינו אומרים, שחלק מהשרים הזהירוהו מהיהודים - למרות היותו מולך ושולט עליהם, בכל זאת, בתום שבעים שנה לגלותם, הם יחזרו לארצם, וימליכו מלך אחר עליהם, ומאותה העת, לא יהיה מלך שיוכל לשלוט עליהם... - שהרי נבוכדנצאר שהיה אף הוא שליט על כל העולם, בקושי הצליח לנצחם.

אחשורוש פחד, הוא התחיל לחשוב על דרך שבה יוכל להביס את היהודים - אך הוא לא ידע איך לעשות זאת... אמרו לו שריו: תדע לך, אלוקיהם של אלו שומר עליהם כל הזמן - וזאת, רק כשהם הולכים בדרכיו - אך כאשר הם חוטאים לפניו, נמסרים הם לידי האומות...

לפיכך יעצוהו לעשות משתה, שיוכלו כולם להגיע אליו ברצון, בלא אונס, כדי שלא תהא להם טענת "אנוס רחמנא פטריה" (נדרים כו ע"א), וזה מה שכתוב: "וְהַשְׁתֵּיהָ כְּדַת אֵין אַנְסִים" - שכל אומה ואומה תביא את איש הדת

"וַיְהִי בַיּוֹם אַחְשֵׁרוּשׁ הוּא אַחְשֵׁרוּשׁ..." (אסתר א, א).

למה נקרא שמו אחשורוש? מלמד שכל מי שמזכירו חושש בראשו [וזה לשון המדרש: 'שכל מי שזוכרו חושש את ראשו' (אסתר רבה פ' א, ג) ובגמ' הלשון: 'כל שזוכרו אמר אח לראשו' (מגילה יא.), אח וראש - מלשון לחוש בראשו] - אחשורוש היה מפחיד את האנשים בפחד נורא, עד שכל מי שהיה שומע את שמו, תיכף היה נתקף בכאב ראש.

נבוכדנצאר, שמלך הרבה לפני אחשורוש, אסף את כל האוצרות שבעולם והביאם לפרס. והמלך אחשורוש פיזר את אותם אוצרות ועשה משתה לכולם.

"בַּשְּׁנַת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֵּה לְכָל שָׂרָיו וְעַבְדָּיו..." (שם, ג).

כל מה שגרם לאחשורוש לעשות את המשתה הגדול, משתה שערך מאה ושמונים יום, אשר החל בראש חודש ניסן - הוא כדי לקנות את לב העם...

אחשוורוש...

היהודים, מאחר ולא השכילו לרדת לסוף דעתו, ולא הבינו למה נאסר עליהם להשתתף בסעודה זו (שהרי הכל נעשה בכשרות מצויינת של בד"ץ "בית מרדכי") - התפתו והשתתפו באותה סעודה... והחשש אכן התממש. עם ישראל נהנו מסעודתו של אותו רשע, ונכשלו. הפיתוי היה גדול, הריחות הנפלאים והמראות המדהימים משכו את ליבם...

בתוך הסעודה, ציווה המלך להגיש לפניהם בקבוק יין, שמחירו עולה על חמשת אלפים דולר!...

הדבר סיקרן את היהודים, 'מה כל כך מיוחד ביין הזה? מדוע מחירו כל כך מופרז...?', ורצו לטעום מעט, רק בשביל הטעם... - וכך למעשה גם נהנו משתיית יין נסך...

כבר אמרו חז"ל (שבת קה ע"ב), כך דרכו של יצר הרע, היום אומר לו כך, ומחר אומר לו כך, עד שלבסוף אומר לו

שלה, שהוא יפקד לנהל את מהלך הסעודה של האומה, לפי "ההשגחה" והכללים שיאמר...

שמע המלך לעצת שריו, והזמין את מרדכי היהודי, שהיה רבם של ישראל, ומינה אותו שיהיה אחראי על שמירת כשרות היהודים - בד"ץ "בית מרדכי" - ההשגחה המהודרת ביותר!...

מרדכי היהודי, שהיה בעל רוח הקודש, הבין מיד שמדובר בתוכנית שטנית, שכל מטרתה להחטיא ולקלקל את עם ישראל באמצעות סעודות אלו, ולגרום לעם ישראל לפגום עיניהם בנשותיהם של השרים והפרטמים שבאו לסעודת בית המלך. אבל לא היה למרדכי הרבה ברירות... הוא היה חייב לעשות את ציווי המלך. לכן, למרות שפיקח על כל הנעשה לסעודה, שתעשה בכשרות מהודרת ביותר, כפי שציווהו המלך - בו זמנית הלך אצל היהודים, והזהירם שלא לאכול וליהנות מסעודתו של המלך

שושן, ובה תכנן להחטיא את ישראל. מחשבתו הייתה, שלאחר שהאורחים יישתו וישתכרו, יתחילו הם לדבר דברי שטות, ובמהלך הדברים יכשיל אותם במעשה עריות, ר"ל. הוא קבע עם ושתי אשתו, שלאחר שיתחילו המסובים לדבר ביניהם ולהתווכח מי האשה הכי יפה, יטען המלך כנגדם, שהמלכה ושתי היא האשה הכי יפה בעולם, ויקרא לה להיכנס בפניהם רק בכתר מלכות, ללא לבוש, כדי להראות לעמים ולשרים את יופייה.

[כבר אמרו חז"ל (מגילה יב:), בוא וראה מה בין עם ישראל לבין אומות העולם: כאשר הגויים משתכרים - ה' ירחם, הם כבר שוכחים את עצמם ומעצמם לגמרי... עוסקים הם בעריות ורצח רח"ל.]

אבל כשעם ישראל יושבים וסועדים, הם מתחילין בדברי תורה, שירות ותשבחות...]

בכל ששת ימי המשתה, עם ישראל נכחו בסעודתו של אחשורוש, אך ביום השביעי של המשתה, [שחל ביום הכיפורים ושבת] - היהודים כולם

עבוד עבודה זרה - והולך ועובד.

אחשורוש ציווה לעשות מחיצה בין הגברים לנשים, כדי שגם היהודים יוכלו להשתתף, אבל גם זה היה חלק מהתוכנית, להכשיל את ישראל.

"גַם וְשֵׁתִי הַמֶּלֶכָה עָשְׂתָה מְשֻׁתָּה" משלה בחצר גינת המלך, סמוך למקום שבו המלך אחשורוש קיים את משתה הגברים, וכך גרמו להם להיכשל במראה עיניהם, שגם היא לדבר עבירה נתכוונה.

התוכנית השטנית של אחשורוש להחטיא את ישראל הצליחה, היהודים התערבו בגויים ונטמאו בהם.

"וְכָלִים מִכְּלִים שׁוֹנִים... בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פְּטוּב לֵב הַמֶּלֶךְ בְּיָוֶן.. לְהֵבִיא אֶת וְשֵׁתִי הַמֶּלֶכָה לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֹתֵר מְלָכוּת" (שם, ז-יא).

המשתה של אחשורוש ערך שישה חודשים - שלושה חודשים מלאים (ל' יום) ושלושה חודשים חסרים (כ"ט יום). בשבעה ימים האחרונים (שחסרו להשלמת מאה ושמונים ימים) - ערך אחשורוש מסיבה גדולה לכל בני

תרחיק את דרכיך מהמקומות האלה, לא תקרב לאותם מקומות שנמצאים מרעין בישין. כמה צעירים מסכנים נכשלו, למרות היותם חובשי כיפות... אך מה יעשו שראו מודל לדוגמא מאנשים אחרים, חלקם בעלי זקן, שנכנסו למסעדות אלו בטענה שיש השגחה...]

רבותינו אומרים (מגילה יא ע"ב) שאותו רשע אמר בליבו: עברו שבעים שנה מעת חורבן בית המקדש, ועדין לא נבנה הבית.

מאחר והנביא אמר שעתידים הם לשוב לארצם לסוף שבעים שנה [”לְפִי מְלֵאת לְבָבְךָ שְׁבַעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם... לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל הַמְּקוֹם הַזֶּה” (ירמיהו כט, י)], וכבר עבר זמן זה ועדין לא שבו - א”כ שוב לא ישובו

הלכו לבתי הכנסת, וקיבלו על עצמם לחזור בתשובה, ולא היה אף יהודי שנכח בסעודה...

[כמה זהירות צריך בדבר הזה... נכנס האדם למסעדה וחושב לעצמו, 'מה אני עושה בסה"כ, אני רק שותה כוס בירה, זה מותר, הכל כשר... ומה אכפת לי מה קורה או מה עושים שם'...]

אבל האדם לא יודע מה יכול להתפתח... רבים שתו, ורבים נכשלו ולא היה להם אח"כ תקומה. כי בתחילה רק נכנסים למסעדה, ליהנות, 'לשתות מהחבית'... אבל אח"כ מגיע לגדר של "חבית חבית ולא בריך.." (מושאל סוכה מד, ע"ב), ה' ירחם.

צריך להיזהר מדברים אלו מאוד, כבר אמר שלמה המלך, "בְּנִי אַל תִּלְךָ בְּדֶרֶךְ אֶתֶם מִנַּע רַגְלְךָ מִנְּתִיבֹתֶם" (משלי א, טו)-

באחד באדר משמיעין על השקלים (שקלים א, ח)

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט
אנו פונים אליכם להירתם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים
בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למהצית השקל למוסדות אור החיים

02-5000455 לפרטים:

וכשראתה שכך עלה לה, לא הייתה מוכנה לבוא לפניו.

בתחילה ניסתה להתחמק, בטענה שהיא עייפה ותגיע בזמן אחר - אבל הוא היה עיקש, "לא! עכשיו תבואי!" וַתִּמְאַן הַמֶּלֶכָה וַשְׁתֵּי לָבוֹא... וַיִּקְצַף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעָרָה בּוֹ" (אסתר א, יב). מה הסיבה שכל כך כעס עליה?

כשראתה ושתי שאינו מניח לה, ולא מבין את "הרמזים" ששלחה לו שאינה יכולה להגיע - מיד החלה לבזותו:

מי אתה בכלל שתחליט עליי? הלוא היית בסה"כ שומר הסוסים של אבא שלי (בלשצר)... ובניגוד אליו, אבא שלי היה שותה כמות יין כנגד אלף איש, ולא היה משתטה, ואילו אתה, לאחר כמה כוסות כבר נשתטית...

מיד... "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יִדְעִי הָעֵתִים..!" (שם, יג).

עוד... - אפשר כעת להוציא את כלי בית המקדש ולהשתמש בהם.

וכך עשה. הוציא את כלי המקדש, וגם כוסות מזהב וכסף וכדו', והשתמש בהם בסעודתו. כל מי שראה את כלי המקדש, נוכח לראות כי כל הכלים לא חשובים לידם...^א

ושתי המלכה חפצה ללבוש את בגדי הכהן הגדול. מיד לאחר שלבשתם, נדהמו כל השרות והמלכות שהיו שם, מיופיים המיוחד של הבגדים.

אמר הקב"ה, את הבגדים הללו אסור לאף אדם ללבוש, ואפילו לכהן גדול אחר אסור ללבושם, ואת משתמשת בהם! 'חייך שהבגדים האלה יתנקמו בך'...

מיד כתוב, שאמר אחשורוש "לְהִבְיֵא אֶת וַשְׁתֵּי הַמֶּלֶכָה לְפָנַי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מְלָכוֹת". יש אומרים שנענשה ופרחה בה צרעת, ויש אומרים שבא המלאך גבריאל והרכיב לה זנב (מגילה יב ע"א) -

^א וכך כתוב אסתר רבה (ב, יא): הִבֵּיא כְלָיו וְכָלִי עֵילָם, וְנִמְצְאוּ שְׁלוֹן יָפִין מִשָּׁל עֵילָם. הִבֵּיא כְלָיו וְכָלִי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְנִמְצְאוּ נְאִים וְפִין מִכְלָיו. (משל) לְמִטְרוֹנָה שְׁהֵיִתָּה לָהּ שְׁפָחָה יָפָה, כָּל זְמַן שְׁמִבְטָת בְּשִׁפְחָתָה הָיָה פְּנֵיהָ מִשְׁתַּנּוֹת. כָּהֵן, כָּהֵן זְמַן שְׁהָיוּ כְּלֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מְבִיטִין בְּכָלָיו, הָיוּ מִשְׁתַּנּוּן כְּלָיו וְנִעְשִׂין בְּעוֹפְרָת.

"וַיֹּאמֶר מְמוּכָן" - זה המן. מה ראה ממוכן לקפוץ בעצה תחילה (שהרי נמנה שביעי בפסוק, ושם נסדר לפי סדר הגדולה)? מכאן שהדיוט קופץ בראש... (אסתר רבה פרשה ד, ו. מגילה יב ע"ב).

ממוכן הוא המן, ונקרא ממוכן, כי לפורענות מוכן (שם).

"בֹּרַךְ כְּרָה וַיִּחַפְּרָהּ וַיַּפֵּל בְּשַׁחַת יַפְעֵל" (תהילים ז, טז), המן כרה את הבור, שגרם למיתת ושתי בעצתו, ועי"ז באה אסתר המלכה לבית המלכות, וזה גרם לו לבסוף למות...

יש חולקים ואומרים שממוכן אינו המן. כתוב במדרש שדניאל איש חמודות הוא זה שנתן למלך את העצה להרוג את ושתי, מפני שראה ברוח הקודש שכשושתי תמות, אסתר המלכה תבוא ותמלוך תחתיה.

ולמעשה דניאל, ע"י עצה זו, מסר את נפשו - הוא ידע שהוא נכנס בזה לסכנת מוות, אך לא חש לכך, שהעיקר היה אצלו להציל את עם ישראל.

אמר ממוכן לפני המלך אחשורוש,

ה'חכמים יודעי העיתים' - אלו חכמי ישראל (מגילה יב ע"ב).

אחשורוש קרא להם, כדי לשאול אותם מה עליו לעשות במלכה ושתי על שכך דיברה עליו...

הסתפקו חכמי ישראל מה להשיב, שהרי אם יאמרו לו לוותר ולמחול על כבודו - יתכן ויכעס עליהם, ויחשיב הדבר כביזיון המלך, ויהרוג אותם ח"ו. ואם יאמרו לו להרוג אותה, שמא כשיסור יינו, יברר מי יעץ לו כך לגרום לו הצער - ויהרוג אותם...

וכיון שהבינו שבכל תשובה שישבו נשקפת סכנה לחייהם, השכילו ואמרו: מיום שחרב בית המקדש, גלתה חכמתנו, ואין אנו יכולים להורות בדיני נפשות... לך אצל עמון ומואב, שהם עדיין יושבים על אדמתם במקומם - הם כבר ישיבו לך עצה טובה...

מיד... "וְהִקְרַב אֵלָיו כְּרִשְׁנָא שְׁתֵּר אֲדַמְתָּא תְרִישֵׁי מְרִסְנָא מְמוּכָן שְׂבַעַת שְׂרֵי פְרִס וּמְדֵי.. פְּדַת מַה לְעֵשׂוֹת בְּמִלְכָּה וְשִׁתֵּי.. " (שם, יד-טו).

"וַיֹּאמֶר מְמוּכָן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים... " (שם, טז).

יֵצֵא דְבַר מַלְכוּת מִלְּפָנָיו וְגו'. וְנִשְׁמַע פֶּתָגָם הַמֶּלֶךְ; אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּכָל מַלְכוּתוֹ כִּי רָבָה הִיא, וְכָל הַנְּשִׁים יִתְּנוּ יָקָר לְבַעֲלֵיהֶן לְמַגְדֹּל וְעַד קָטָן (שם, יז-יח).

”אמר רבא אלמלא אגרות הראשונות לא נשתייר משונאיהן של ישראל שריד ופליט - אמרי: מאי האי דשדיר לן להיות כל איש שורר בביתו? פשיטא אפילו קרחה בביתה פרדשכא ליהוי” (מגילה יב ע”ב).

לולי איגרות אלו (שהנשים יתנו יקר לבעליהם), לא היתה תקומה לעם

”כִּי יֵצֵא דְבַר הַמֶּלֶכָה עַל כָּל הַנְּשִׁים לְהַבְזוֹת בְּעַלְיָהֶן וּבְעֵינֵיהֶן” (אסתר א, יז) - 'הנשים יעלו לנו מעל הראש, צריך לטפל בהם'...

ומדוע יעץ עצה זו למלך?

המן מתחילה היה עני - ספר מכפר קרצום (לפני שנהפך להיות קצין במלחמה), לעומת זאת, אשתו (ורש), באה מבית עשירים. לכן היתה לה תחושת עליונות עליו... וכשראה שיש צורך להעניש את ושת, קפץ על המציאה, וניצל ההזדמנות לתקן תקנה שתועיל גם על אשתו, 'עכשיו יש לי הזדמנות להשפיל אותה'...

אתת מתנות לאביונים

מחידור רב!

בכל שנה, בעיצומו של יום הפורים,

מוסדות "אור החיים" מחלקים

מעות "מתנות לאביונים"

למשפחות נזקקות ולאברכים עמלי תורה

התקשרו עוד היום, ותזכו גם אתם

לקיים מצווה זו בהידור רב!

02-5000455

ניתן לצאת ידי חובה
גם לפרושים
וגם למוקפים

לבדם היו מתרברבים על היהודים. ואת אותם העמלקים הרגו היהודים לאחר שהתרחש נס ההצלה הגדול].
 העמלקי היה הולך לחנותו של היהודי, ומזכיר לו כי בעוד אחד עשר חודשים החנות של היהודי תהפוך לשלו...
 החרב כבר מוכנה אצלו לשחוט אותו, ר"ל.

וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתֵי יְבֻקְשׁוּ
 לַמֶּלֶךְ נַעֲרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת
 מִרְאֵה... לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת עֲמָה
 וְאֶת מוֹלְדֹתָהּ כִּי מְרַדְּכֵי צָוָה עָלֶיהָ
 אֲשֶׁר לֹא תִגִּיד... (שם ב, ב- י).

אסתר הייתה באותה העת בגיל שבעים או שמונים שנה, והייתה אשת מרדכי היהודי, [כמו שנאמר "וּבָמוֹת אֲבִיהָ וְאִמָּהּ לָקְחָהּ מְרַדְּכֵי לֹא לְבַת" (שם, ב, ז) - שמרדכי גידלה בתחילה, ולבסוף התחתן איתה].

יש אומרים שאסתר הייתה בין הנשים שנחשבו ליפות העם, ויש אומרים שלא הייתה יפה אלא ירקרוקת, אבל היה לה נשיאות חן (מגילה יג ע"א).

ישראל. אך ע"י אגרות אלו, הגיע פתח להצלת ישראל:

כששמעו העמים את תוכן האיגרת, חשבו כולם בליבם 'איזה מלך הוא?...'
 מדוע הוא פוקד שכל אחד צריך להיות שורר בתוך ביתו? הרי זה דבר פשוט, הבעל הוא מנהיג הבית... -
 ודבר האיגרת הפך לדבר תמוה אצלם.

לאחר מכן, כשהגיעו האיגרות השניות שנכתב בהם "להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים" - החשיבו את הדברים ל"דברים תמוהים", ולא מיהרו לקיימם. "אין ולא ורפיא בידי" (שבת קיג ע"א ועוד).

למעשה, האיגרות הראשונות החלישו את תוקף האיגרות השניות. הגויים הבינו שהדברים נובעים מהפרעה נפשית, וחששו לקיימם - שהרי אם יקיימוה ויהרגו את היהודים, יש חשש שמא תיווצר מזה בעיה, ומשכו ידיהם מהדבר...

אך היו שכן קיימו את דברי האיגרת השניה - היו אלו זרע עמלק... [רק הם

למלך. [זה שנאמר "וַיִּנְדַע הַדָּבָר
לְמַרְדֳּכָי וַיַּגֵּד לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר
אַסְתֵּר לְמַלְךְ בְּשֵׁם מַרְדֳּכָי" (שם, כב)].

"אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גָּדַל הַמַּלְךְ
אֶחְשִׁירוֹשׁ אֶת הַמֶּן בֶּן הַמְּדַתָּא
הָאֲנָגִי..." (ג, א).

ושתי, ברוך ה', נסתלקה מהעולם
והומלכה אסתר תחתיה.

אך עוון הגדול שהיה בעם ישראל,
שנהנו מסעודת אחשורוש - עדיין
היה קיים. הם התרגלו לחופשיות
וליבראליות שהנהיג המלך. בכל
התקופה הזו נשכח מהם עניין בית
המקדש והעובדה שהם עדיין בגלות,
וגם שכחו את מצוות התורה ואת
האיסור לאכול מאכלות אסורות.

מרדכי היהודי היה צועק ובוכה,
ומזהיר תינוקות של בית רבן לא
להתפתות - אך הצלחתו בדבר היתה
מועטת... רוב העם לא שמע לדבריו,
בטענה כי עדיין לא הגיע עת גאולתם...
מה עשה הקב"ה? גידל את המן כדי
להשיבם למוטב. אומרים רבותינו

כששמעה אסתר שרוצים לחפש
נערה למלך, החביאה את עצמה, אך
כשהתחילו החיפושים, אמר לה
מרדכי שכנראה משמים רוצים בכך...

הזהיר אותה מרדכי שלא תגיד בשום
אופן מאיזה משפחה ומאיזה עם היא.
הדבר היה קשה עבורה, ופעמים
שנכנסה למצב של סכנת נפשות,
בהסתירה את מולדתה.

ועם כל זאת, עמדה היא בניסיון ולא
הגידה. וזה גרם להצלת עם ישראל.

"בַּיָּמִים הֵּהֶם וּמַרְדֳּכָי יָשָׁב בְּשַׁעַר
הַמַּלְךְ קֹצֵף בְּגָתוֹ וְתָרַשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי
הַמַּלְךְ מִשִּׁמְרֵי הַסֶּף וַיִּבְקְשׂוּ לְשַׁלַּח
דָּד בַּמַּלְךְ אֶחְשִׁירוֹשׁ" (ב, כא).

כשאסתר נבחרה למלכה, שמה את
מרדכי בשער המלך להיות מרואי פני
המלך. שם שמע את בגתנא ותירש
[שומרי הסף] שדיברו בלשון טורסי
ותיכננו להרוג את המלך - כיון
שמרדכי היה מיושבי לשכת הגזית
וידע שבעים לשונות, הכיר בדבריהם
ומסר את הדברים לאסתר, והיא

ישראל יחזרו מהגלות לחזרה לארצם, ותקום מלכותם, ויחזרו להילחם עימו, ואף יצליחו.

כששמע שיש להמן תוכנית לאבדם ביום אחד, שמח שמחה גדולה עד למאוד - אם יש מישהו שמוכן לעשות את העבודה בשבילו, מצויין...

"אם על המלך טוב יפתב לאבדם ועשרת אלפים פפר פספא אשקול על ידי עשוי המלאכה להביא אל גנזי המלך" (אסתר ג, ט). "ויאמר המלך להמן הפספא נתנו לך והעם לעשות בו פטוב בעיניך" (שם, יא).

אחשוורוש החזיר להמן את הכסף

(מגילה יד ע"א) שגדולה הסרת הטבעת יותר מכל הנביאים והנביאות שהיו לישראל... בשעה שהסיר המלך טבעתו והעבירה להמן, עם ישראל התחילו לפחד ולחזור בתשובה.

ומדוע גידל המלך אחשוורוש דווקא את המן?

המן היה מדבר לשון הרע על ישראל בכל עת^ב (מגילה יג ע"ב), ושאיפתו היתה "להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים ביום אחד".

אחשוורוש השתוקק מאוד להשמידם^ג, ולא ידע כיצד לבצע את מחשבתו, הוא פחד מאוד שמא עם

^ב וכך כתוב בהמשך הפסוקים (אסתר ג, ח): "ויאמר המן למלך אחשוורוש ישנו עם אחד מפזר ומפחד בין העמים בכל מדינות מלכותך ודתיהם שנות מפל עם ואת דתי המלך אינם עושים ולמלך אין שוה להניחם. ישנו עם - ישנו מן המצוות (מגילה יג, ע"ב). אחשוורוש פחד להתעסק עם היהודים, כי ידע שכל מי שמיצר להם, לבסוף נענש.

אמר לו המן, כל זה היה בעבר. אך כעת עם ישראל 'ישנוניים' - ישנו מהמצוות. ולא עוד אלא שהם מפוזרים ומפורדים (אין בנייהם שלום - אחד מתקוטט עם השני). ה' עזב אותם, אין לך ממה לפחד... כל הגזירה הייתה משום שהגיעו עם ישראל לגדר ש'ישנו עם'... אסור לנו לישון (להירדם בתרדמת החומר), עלינו להיות ערניים בקיום המצוות בזמן שצריך לישון - ישנים. אך בזמן התפילה או הלימוד, עלינו להיות ערניים ולהזהר מאוד מאוד שלא נקבל בשמים ח"ו שטיגמה של ישנוניים...

^ג וכך אומרת הגמ' (שם, יד ע"א): משל דאחשוורוש והמן למה הדבר דומה? לשני בני אדם. לאחד היה לו תל בתוך שדהו, ולאחד היה לו חריץ בתוך שדהו.

בעל חריץ אמר מי יתן לי תל זה בדמים (מוכן הוא לשלם לבעל התל שימכור לו אותו, כדי למלאות את החריץ). בעל התל

פעמונים בשולי המעיל, (כדוגמת הכהן הגדול, להבדיל, שהיה בבגדו 'פעמון זהב ורימון' שהיה מצלצל בכל עת שהיה הולך, ובזה היו יודעים שהוא עדיין בחיים בעת שנכנס לבית קודש הקודשים).

עכשיו כבר אין תרוצים... כולם היו חייבים להשתחוות...

מרדכי לא כרע ולא השתחוה! ולא זו בלבד אלא היה מכעים את המן, בעת שהיה עובר לידו נשאר זקוף, ואמר לו שיביט ברגלו בכתובת הקעקע החקוקה שם, בה נכתב כי המן מכר

שאסף^ד, ואמר לו: קח את הכסף בחזרה, תעשה את העבודה, אני לא בעסק איתך...

"וּמְרַדְּכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה"^א,
(ב).

המן רצה שכולם ישתחוו לו. אבל היהודים לא רצו בכך. לכן בכל עת שהיה עובר אצלם, היו מעמידים פנים כאילו הם קוראים בספר ולא ראו אותו...
המן מצא לזה פטנט. הוא הניח

אמר מי יתן לי חריץ זה בדמים (מוכן לשלם כדי להשתמש במקום של החריץ, להיפטר מהכל העפר שיש אצלו). לימים נדווגו זה אצל זה, אמר לו בעל חריץ לבעל התל: 'מכור לי תילך', אמר לו 'טול אותה בחינם, והלאו'. וכתב רש"י: כלומר, יש ללמוד מאחשורוש שאף בדעתו היה להשמידן.

^ד מאיפה המן השיג את כל הכסף, והרי הוא היה עני? - "אֲשָׁקוּל עַל יְדֵי עֲשֵׂי הַמְּלָאכָה" (אסתר ג, ט). המן קיבץ את כל בעלי המפעלים, ואמר להם: "היהודים מפריעים לכם במלאכתכם - במקום שהגויים יבואו לקנות מיכם, הם הולכים אצל היהודים וקונים מהם. יש לי פטנט להציע למלך, ובזה אוכל לסלק אותם מעליכם שלא יישארו היהודים להפריע לכם - אך לצורך זה עלי להביא כסף לפתות את המלך...". וכך הצליח לגייס עשרת אלפים ככר כסף, אבל כדי שאני יפתה את המלך אני צריך כסף" וכך כל אחד נתן לו כסף עד שאסף עשרת אלפים ככר כסף ובא לפני המלך..

המן רצה לתת למלך כסף כנגד היהודים, אבל אחשורוש לא רצה לקבל, הוא פחד שלא יעשו לו דיונים אח"כ ויאמרו שהוא קיבל שוחד.. "הַכֶּסֶף נָתַן לָךְ" - אל תתן לי כלום. המן קיבל את האישור והכל נחתם בטבעת המלך.. להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים...

ומה עשה המן עם הכסף שרצה ליתן למלך אחשורוש? הוא לקח את כל הכסף וחילק אותו לצדקה, וגם לעניי היהודים הוא נתן, במחשבה שהצדקות הללו נוקפים לזכותו..

אבל הצדקה שהוא חשב שנתן לא הייתה שלו, אלא זה היה של מרדכי שכל מה שקנה עבד קנה רבו (פסחים פח ע"ב), ומרדכי הוא זה שזכה בהכל. (וע"ע בהע' ה' לקמן).

עצמו להיות עבד למרדכי¹...

”וּמְרַדְכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
וַיִּקְרַע מְרַדְכִי אֶת בְּגָדָיו..” (ד, א).

מרדכי ידע שהמלך מכר את עם ישראל להמן, והבין כי אין דרך אחרת אלא לזעוק זעקה גדולה ומרה... וכך יצא מרדכי בלבוש שק והחל לזעוק: “אתם לא יודעים מה שהולך להיות, המן רוצה לבצע השמדה מוחלטת...!” הדברים עברו מפה לאוזן, והיהודים התחילו לפחד עד למאוד.

ומה עושים היהודים כשהם מפחדים?
מתכנסים לבתי כניסיות ובתי

מדרשות, לסליחות וזעקות.

מרדכי אסף עשרים ושנים אלף תינוקות של בית רבן, שכולם צמו במשך שלושה ימים (מי"ג בניסן עד ט"ו בניסן - לא אכלו ולא שתו, ולא קיימו את מצוות אכילת המצה ושתיית ארבעת הכוסות¹). וזהו שכתוב “וַיַּעֲבֹר מְרַדְכִי” (אסתר ד, יז) שהעביר את הפסח על עם ישראל בצום.

דבר זה גרם, כביכול, שנדדה שנת מלכו של עולם (מגילה טו ע"ב). וזה מה שכתוב “בַּיְלֵלָה הָהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמְּלָכָה...” (ו, א).

¹ כתב בתרגום יונתן (שם): “ולא הוה סגיד להמן, על די הוה ליה עבד פלח ואודבן ליה בטולמא דלחם.” בגמ' (מגילה טו ע"א): אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא בשעה שראה המן את מרדכי יושב בשער המלך אמר “כל זה אינו שוה לוי”, כדרב חסדא דאמר רב חסדא: זה בא בפרוזבולי וזה בא בפרוזבוטי.

ובילקוט שמעוני אסתר (רמזו תתנ"ו): פעם אחת נתן המלך ממון ושגרם בראשי גייסות לכבוש את המדינה. נטל המן ממון שלו ואכלו ולא נשתייר לו ממון, כשבא להוציא על בעלי מלחמה לא היה בידו כלום - אבל מרדכי חצי של ממון היה בידו. בא המן אצל מרדכי אמר לו: “הלויני ממון זה שבידך”. אמר לו: “אין אני מלווה אלא אם כן תמכור נפשך לעבד לוי”. קיבל (המן) על נפשו והלוהו, וכתב לו “הרי המן עבדו של מרדכי”, זבין נפשיה למרדכי בטולמא דנהמא (מכר נפשו המן למרדכי תמורת כיכר לחם), היינו דאמר ליה מרדכי להמן עבדא דקנה נכסי עבדא דמאן נכסי דמאן (עבד שקנה נכסים, העבד והנכסים הרי שהם שייכים לאדון).

¹ בליל ט"ו בניסן - לילה בו מקיימים עם ישראל בכל שנה את מצוות ליל הסדר, והקב"ה יורד לבתיהם עם כל פמליה של מעלה לראותם יושבים על שולחנם ומקיימים את מצוות היום, ונדמים כבני מלכים (ממוכא בזהר הקדוש) - באותה שנה העבירו את הלילה והיום בתענית, עם תפילות וזעקות.

אותו בקרקע. חביט חביט ולא בריך...
 התחיל אחשורוש לצעוק צעקות
 איזמות מכאבים... נכנסו השומרים
 לברר מה אירע, ומצאו את המלך
 צועק, כשאין איש בפנים עימו: "חבטו
 אותי, תעזרו לי..."

התנצלו השומרים ואמרו, אדונינו
 המלך, אנחנו פה מבחוץ. איש לא
 נכנס - הכל הוא דימיון... אנחנו מחוץ
 לפתח, אין לך מה לדאוג, תעלה לישון
 על משכבך...

וכשיצאו שוב הרגיש אחשורוש
 חבטות חזקות... ושוב החל לצעוק...
 הבין המלך כי יש כאן דברים... אולי
 מישהו עשה לי בעבר טובה, ועדיין לא
 שילמתי לו גמולו...

מיד... וַיֹּאמֶר לְהִבִּיא אֶת סֵפֶר הַזְכָּרֹנוֹת
 דְּבַרֵי הַיָּמִים וַיְהִיו נִקְרָאִים לְפָנַי הַמֶּלֶךְ.

וַיִּמְצָא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכֵי עַל
 בְּגַתָּנָא וְתַרְשֵׁי שְׁנַי סְרִיסֵי הַמֶּלֶךְ... (ו, א)
 (ב).

מהו לשון "וימצא"? לשון "מציאה".

'בְּלִילָהּ הַהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ'
 וַיֹּאמֶר לְהִבִּיא אֶת סֵפֶר הַזְכָּרֹנוֹת
 דְּבַרֵי הַיָּמִים וַיְהִיו נִקְרָאִים לְפָנַי
 הַמֶּלֶךְ' (ו, א).

נדדה שנת מלכו של עולם (מגילה טו
 ע"ב).

שאל הקב"ה את מלאכי השרת "מה
 הם אותם קולות שאני שומע?" (כביכול
 עשה הקב"ה את עצמו כאינו יודע כדי לעורר זכות
 על עם ישראל).

אמרו מלאכי השרת לפניו, אלו קולות
 של תינוקות של בית רבן שלא אכלו
 ולא שתו. למרות שהיו אימותיהם
 מביאות לפניהם כוס חלב לשתות -
 הם סירבו ואמרו, 'כל זמן שמרדכי
 רבם שרוי בתענית, ישבו גם הם
 בתענית'...

נדדו עליונים, נדדו תחתונים (מגילה טו
 ע"ב) - כביכול, אמר הקב"ה 'אני אנדד
 שינה מעיניי, ואתה אחשורוש הרשע,
 תישן בשלוח על מיטתך?...'

מיד ירדו מלאכי השרת והחלו לחבוט

כתב המלבי"ם: " (בפסוק זה) מודיע תוקף הנס שלא היה טבעי, כי באותו הרגע בא המן לתלות את מרדכי, ומסבב הסיבות כבר הכין לו כלי מות".

המן הגיע כדי לבקש לתלות את מרדכי על העץ אשר הכין לו (אך למפרע הוברר כי את העץ הכין לו - להמן עצמו).

[המן הכין עץ שגובהו חמישים אמות¹, ובדק שרואים אותו מסוף העיר - כדי לתלות עליו את מרדכי... כששמע המן כי המלך רוצה להעניק יקר וגדולה, היה בטוח כי כל זה מיועד עבורו, "וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלִבּוֹ לְמִי יִחַפֵּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יָקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי. וַיֹּאמֶר הָמָן אֶל הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בְּיָקָרוֹ וְגו'" (שם, ו-ט).

אך בסוף נתהפך הכל - אמר המלך להמן: לך ועשה כן למרדכי, "אֶל תִּפְּל דְּבַר מְכַל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ" (שם, י). ומכאן נתגלגלו הדברים, עד שלבסוף

שימשי, בנו של המן, היה סופר המלך. וכשהיה מגיע להצלת מרדכי, היה מדלג על שורה זו. אבל השורות היו נקראים מאליהם ("וַיְהִי נִקְרָאִים לְפָנָי הַמֶּלֶךְ").

בניגוד לרצונו של סופר המלך, הספר התחיל לדבר, 'את אשר עשה מרדכי למלך אחשורוש'...

"וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה נַּעֲשֶׂה יָקָר וְגִדּוּלָה לְמַרְדֵּכִי עַל זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׂרָתָיו לֹא נַעֲשֶׂה עִמּוֹ דָּבָר..." (ו, ג).

כעת הבין המלך, מדוע נדדה שנתו. כנראה על שלא השבתי לו טובה... לפתע שמע המלך מכיוון החצר, את 'פעמוני הכנסיה' מבגדיו של המן...

מיד.. "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בְּחָצֵר... וְהָמָן בָּא לְחָצֵר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר לְמַלְכִי לְתִלּוֹת אֶת מַרְדֵּכִי עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הָכִין לוֹ" (שם, ד).

¹ איך הצליח המן למצוא עץ כזה גבוה? - המן בנה לעצמו בית גדול מאוד ("ויזיה"), כשרוחבו של הסלון הגיע לכ"ה מטרים (חמישים אמות)! לשם כך היה צריך להעמיד קורת תמיכה ארוכה לרוחבו של הסלון, ושילם על כך כספים רבים כדי שימצאו לו את הקורה המתאימה - ומצאה קורה זו בתיבת נח... מרוב שנאתו למרדכי, ביקש המן שיהרסו לו את ביתו, כדי להשתמש באותה קורה לתלות בו את מרדכי!

המלך הביא כמה שוטרי יס"ם ואמר להם שילכו אחרי המן לראות האם מבצע הוא את ציווי המלך... המן הלך ורחץ את מרדכי, סיפר אותו, והרכיבו על הסוס.

נתלה המן על העץ.

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהִמָּן מִהֵרָה קַח אֶת הַלְּבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה כֵן לְמַרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי.. (שם, י.).

בשורה טובה לחתנים!

שטר כתובה

מה'דור רב!

בימים אלו יצא לאור בס"ד שטר כתובה מהודר
שע"י מוסדות "אור החיים"

למעוניינים לרכוש ופרטים נוספים:

02-5302824

(בין השעות 12:00-12:50 בלבד)

ראש'...?!].

וכשראה כי זוהי בתו, קרא לעברה
 "בת נעוות המרדדות...!" (מושאל משמואל
 א' כ, ל).

מרוב הפחד והבהלה צנחה בתו צניחה
 חופשית מראש הבניין והתנפצה...
 וכך התקיים בו שני דברים, גם "אבל"
 וגם "חפיפת ראש" ("הִמָּן נִדְחַף אֶל בֵּיתוֹ,
 אֲבָל [על ביתו שהתאבדה], וְחִפּוּי רֹאשׁ [עם חפיפת
 הראש שקיבל...]).

"וַיִּסְפֹּר הָמָן לְזָרֵשׁ אֵשֶׁתוֹ וּלְכָל
 אֲהָבָיו אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרְהוּ וַיֹּאמְרוּ
 לוֹ... אִם מֵאַרְעֵי הַיְּהוּדִים מְרֻדְכֵי אֲשֶׁר
 הִתְלוֹת לְנַפְל לְפָנָיו לֹא תוּכַל לוֹ כִּי
 נָפּוּל תִּפּוּל לְפָנָיו..עוֹדֵם מִדְּבָרִים
 עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיִּבְהֲלוּ
 לְהֵבִיא אֶת הָמָן אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר
 עֲשֶׂתָה אֶסְתֵּר" (שם, יג-יד).

המן רצה להתרחץ ולהסתדר אחרי
 כל מה שעבר עליו, אבל לאסתר היה
 שב"כ... היא שלחה שליחים בציווי
 שיביאו מהר את המן, כמו שהוא,

מרדכי רכב על הסוס, והמן היה קורא
 לפניו בקול גדול, "כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ
 אֲשֶׁר הִמְלִיךְ חִפְּץ בִּיקְרוֹ" (שם)...

"וְהָמָן נִדְחַף אֶל בֵּיתוֹ אֲבָל וְחִפּוּי
 ראש'..." (שם, יב).

מרוב כל הקריאות שהיה קורא המן
 לפני מרדכי בכל העיר השתנה קולו,
 עד שהיה נשמע כאיש אחר.

בתו של המן ששמעה את הקריאות,
 חשבה בליבה שכנראה אביה הוא זה
 הרוכב על הסוס, ואילו מרדכי הוא זה
 שמנהיג את הסוס.

תיכף ומיד נכנסה לבית הכסא,
 וחיפשה "סיר לילה" מלא עם מי
 רגליים... "והלא מי רגליים יפים לה"...
 עלתה לקומה שלישית ומשם שפכה
 את כל העביט על ראש אביה - "קליעה
 למטרה"... ולבסוף אף זרקה את הכלי
 ישירות על ראשו...

המן הסיר את הכלי מראשו כדי
 להתבונן מי הוא זה שכך עשה לו -
 [ליד ארמון ביתי עושים לי חפיפת

'למשתה אשר הכינה עבורו'...

"וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמְּשֻׁתָּה הַיַּיִן
אֶל גִּנַּת הַבַּיִתָּן.. (שם, ז).

המלך יצא כועס אל גינת הביתן, בינתיים הגיעו מלאכים שנראו בדמות בניו של המן, והחלו לכרות את עצי הגן.

לשאלת המלך "מה מעשיכם?" השיבו: "אבא ציווה אותנו לעשות זאת..."

כנס המלך בחמתו לארמון ומה הוא רואה? "וְהָמֶן נִפֵּל עַל הַמַּטֵּה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ", אמר לו המלך: "הֲגַם לְכַבּוֹשׁ אֶת הַמְּלָכָה עִמִּי בַּבַּיִת...?" (שם, ח-ט).

"וַיֹּאמֶר חֲרַבּוֹנָה אֶחָד מִן הַסְּרִיסִים לְבָנֵי הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה הַעֵץ אֲשֶׁר עָשָׂה הָמֶן לְמַרְדְּכַי אֲשֶׁר דָּבַר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ עִמָּד בַּבַּיִת הָמֶן גְּבוּהַ חֲמֻשִׁים אֲמִיהַ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תִּלְהוּ עָלָיו" (ז, ט). יש אומרים שחרבונה המוזכר כאן הוא אליהו הנביא (אסתר רבה י', ט', ואבן

הוא לא הספיק להחליף את בגדיו וכבר באו שליחים לקחת אותו...

בחוסר ברירה, המן לקח בגד יפה שמצא בהישג יד, ולבשו על כל הבגדים הצואים שהיו עליו, ותיכף הלך בעקבות שומרי המלך...

"וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ וְהָמֶן לְשִׁתּוֹת עִם אֶסְתֵּר הַמְּלָכָה" (ז, א).

כשזכנס המן עם בגדיו הסרוחים, התעורר המלך לחשוב בליבו "מדוע ביקשה אסתר להביא את המצורע הזה למשתה...?"

ואסתר מנגד, עשתה זאת בידיעה שעלולה היא למסור נפשה ולמות עבור הצלת עם ישראל.

היא הסתכנה בדבר, כי קנאתו של המלך יכולה לבעור בו בחושבו כי היא והמן מתכננים לעשות משהו נגדו...

אמר לה הקב"ה את מסרת את נפשך? את תצילי את ישראל! וכך הצלת עם ישראל נסבבה על ידה...

היהודים"...

כתוב במדרש היכלות^ח, בזמן מרדכי, לאחר שראו את הניסים ששינה הקב"ה את הטבע לטובת ישראל, בזכות מרדכי עם ישראל קיבלו על עצמם את התורה שבעל פה.

הגם שקיבלו אותה קודם, במעמד סיני - מ"מ שם היה זה באונס (כפה עליהם הר כגיגית' (שבת פח ע"א) - לא היתה התורה בתפארתה...).

ה' יעזרנו שיתקיים בנו הפסוק "לְיִהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה.." (אסתר ח, טז), ושהקב"ה יאיר לנו במאור התורה, ונדע ונבין שהתורה היא השמחה האמיתית.

עזרא אסתר ז', ט), ויש אומרים שהוא אותו חרבונה הראשון המוזכר גם קודם, אלא שהיה גוי הפהפך (עי' מגילה טז ע"א) [פעם אומר שהוא איש מאמין, ולא שונא את התורה - ובפעם אחרת הוא נגד התורה - פעם במפלגת המן, ופעם במפלגת מרדכי...].

"וְנִהְיֶה הַיּוֹדֵם הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשִׂנְאֵיהֶם... קִיְמוּ וְקַבְּלוּ הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל זְרָעָם (ט, א-כז).

הקב"ה, ישתבח שמו, היפך את הכל לטובת ישראל!

אבל העיקר העיקרים ביום הפורים זה לזכור דבר אחד "קיימו וקיבלו

^ח ילקוט שמעוני יתרו, רמז רצד

לאור ההצלחה האדירה והביקוש הגדול: נפתחת ההרשמה

למחזור ב'

כושר מנהיג רוחני

לראשונה מרן ראש הישיבה הגאון הגדול הרב ראובן אלבז שליט"א יעניק תעודה עבור הרבנים אשר יעברו בהצלחה את מסלול ההכשרה הייחודי

הצטרף כעת למסלול הכשרת מנהיגים רוחניים שיועבר ע"י רבנים חשובים בעלי כושר וידע תורני רחב עם ניסיון רב וביניהם הרבנים הגאונים: **הרב אופיר מלכא שליט"א** בעל בית ההוראה "הלכה למעשה" ו**הרב שמחה כהן שליט"א** מח"ס "הבית היהודי" הכולל לימוד

שכח	טהרה	הדרכת חתנים	אישוח	שלוש בייח
ועוד...	הנהגת קהילה	אבלות	בישולי גויים	איסור והיתר

בכל שבוע מתקיים שיעור מפי מרן ראש הישיבה בנושא השקפה והנהגת הקהילה

הענקת תעודת הסמכה בסוף הקורס (בהתאם לתקנון)

קורס ייחודי מסוגו ותעודתו

לימודים ברמה גבוהה

הצטרפות למסלול מותנית בתנאי הקבלה

מתכונת הקורס

תיקון: ישיבת "אור החיים" ע"דא הירושלים
אודיסטריה: אור לישרים

כ- 20 מפגשים, חמשה חודשי לימוד בימי ד' בין השעות 17:00-22:00

לפרטים: **052-716-9171** רוב לימוד מרחוק > ניתן להתקשר בין השעות: 13:00-15:00 | 20:00-22:00 | להרשמה: **050-419-1009** ר' ירון נבאי

הזדמרו להירשם < כמות תלמידי הקבוצה מוגבלת!

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמהה סוליקה

לרפואת: רמי בן חיה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ורחאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התינוקת נטע בת ג'וזנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

לאה בת פנינה ז"ל, מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.